

ההונאה של המשרד להגנת הסביבה

כך הצליח המשרד להגנת הסביבה להונות את הציבור בתנועת מלקחיים מבריקה,

עבירה על החוק, ואי ציות להחלטת ממשלה.

מהלך שתחילתו במתן היתרי פליטה מקלים לבז"ן וסופו באישור התכנית להגדלת הפטרוכימיה בחיפה - חפאג 1200/ב. המשרד שאמון על הגנת הסביבה הצהיר שהיקף הזיהום במפרץ חיפה לא יגדל ויקובע ל"מצב הקיים", בעוד ש"המצב הקיים" כהגדרתו,

אינו מציב כל הגבלה על היקפי הזיהום, ומאפשר לבז"ן לזהם כיד המלך.

תכנית חפאג 1200/ב להגדלת בתי הזיקוק במפרץ חיפה נמצאת כרגע בשלבים מתקדמים לקראת אישורה הסופי בוועדה ארצית לתו"ב. המשרד להגנת הסביבה תמך בתכנית לכל אורך הדרך, תחת עלה התאנה ש"עיקרון הבועה" יישמר והזיהום בחיפה לא יגדל מעבר למצב הקיים.

את המצב הקיים אותה שעה הגדיר ה"צו האישי" של בז"ן משנת 2009, אותו מסמך המגביל את היקף הפליטות של בז"ן אשר נקבע לערכים להלן:

טבלה א' 3 - קצבי פליטה מרביים	
מזהם	מגבלה (כולל יחידות)
תחמוצות גופרית ממתקני בז"ן עד חלוף 24 חודש מתחילתן של הוראות אלו או עד מעבר לשימוש בגז טבעי, לפי המוקדם	4,128 טון לשנה ולא יותר מ-600 ק"ג לשעה
תחמוצות גופרית ממתקני בז"ן לאחר מעבר לשימוש בגז טבעי	800 טון לשנה ולא יותר מ-110 ק"ג לשעה
תחמוצות גופרית ממתקני בז"ן לאחר חלוף 24 חודש מתחילתן של הוראות אלו במצב של שימוש בדלק נוזלי וגז בעירה	1,770 טון לשנה ולא יותר מ-247 ק"ג לשעה
תחמוצות חנקן ממתקני בז"ן עד חלוף 24 חודש מתחילתן של הוראות אלו או עד מעבר לשימוש בגז טבעי, לפי המוקדם	2,400 טון לשנה ולא יותר מ-320 ק"ג לשעה
תחמוצות חנקן ממתקני בז"ן לאחר מעבר לשימוש בגז טבעי	1393 טון לשנה ולא יותר מ-195 ק"ג לשעה

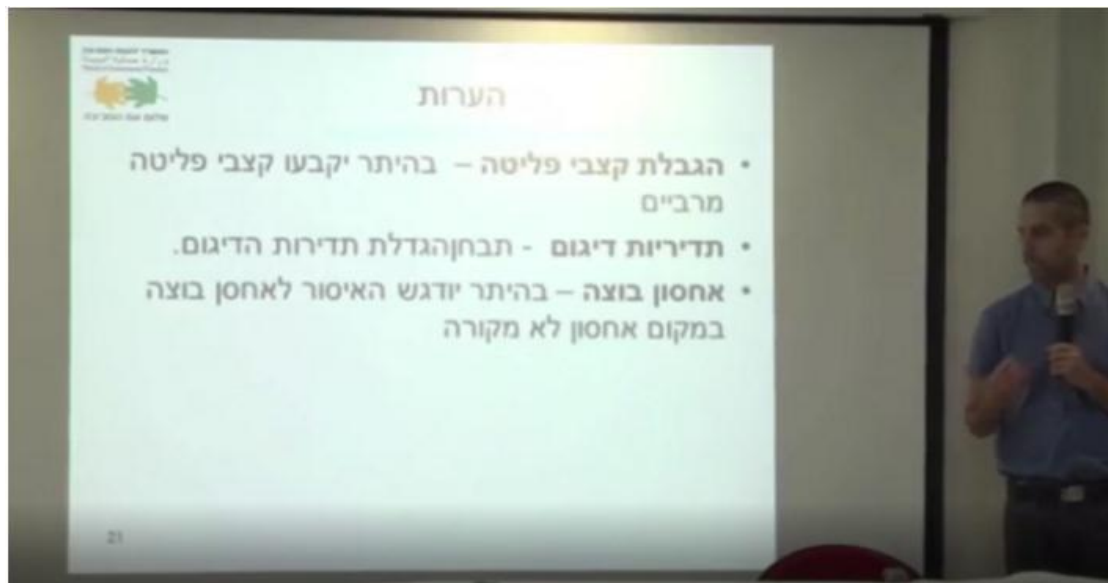
השורות המסומנות מציינות את המצב הקיים:

800 טון לשנה תחמוצת גופרית ולא יותר מ 110 ק"ג לשעה
1393 טון לשנה תחמוצת חנקן ולא יותר מ 195 ק"ג לשעה

בשנת 2016 פרסם המשרד להגנת טיטות חדשות להערות הציבור
עבור היתרי הפליטה חדשים למפעלי בז"ן,
מיד לאחר מכן קיים סדרה של שימועים ציבוריים לפני אישורם הסופי.
הטיטות החדשות שפורסמו, במקום להחמיר ולדרוש הפחתה משמעותית
בהיקף הפליטות,

משחררות את בתי הזיקוק לחלוטין מכל הגבלה על קצבי הפליטות!

יתר על כן, פוטרת את בז"ן כליל מתחזוקת מוניטורים לניטור
רציף של קצבי הפליטה כפי שנדרשו מתוקף הצו האישי מ 2009.
במסגרת הערותינו לטיטת ההיתר החדש, דרשנו להשיב את ההגבלה על
קצבי הפליטה להיתר המתגבש,
ואכן בשימוע האחרון שנערך בחודש ספטמבר 2016, הודיעו אנשי
המשרד על החלת הגבלות לקצבי פליטה מכסימליים כפי שנדרש
מתוקף הצו האישי מ 2009.
להלן הראייה:

חרף ההבטחות - מעיון בנוסח הסופי של היתר הפליטה עולה כי המשרד
לא הציב כל מגבלה על קצבי הפליטה כפי שהתחייב במפורש בשימוע
הציבורי,

זאת ועוד, ויתר לבז"ן על דרישה שהיתה בתוקף במסגרת הצו האישי-
לתחזק מוניטורים לניטור רציף של ספיקות ארובות.

תחת ההיתר החדש אפוא, אין על המפעל כל מגבלה על היקפי הזיהום
(ספיקות מסתיות) וכלל לא ניתן לדעת מה היקף הזיהום שנפלט,
בהיעדר מוניטורים בארובות למדידה.

בתשובה לשאלה איך יוגדר המצב הקיים לאור אישור ההיתר החדש
השיבה מתכננת המחוז, נורית שטרך, שהמצב הקיים יוגדר כ

"מערכת החוקים שיחולו על בז"ן ביום אישור התכנית" – קרי, היתר הפליטה החדש.

מדובר אפוא בהונאה על גבי תרמית:
התרמית: אי עמידה של המשרד להגנס בהתחייבות של עצמו להגביל את קצבי הפליטות ממתחם בז"ן – כפי שהיה נהוג עד אותה שעה בתוקף הצו האישי מ 2009.
ההונאה: הגבלת היקף הפליטות ל"מצב קיים" כאשר אין כל הגבלה על היקף הפליטות מתוקף היתר הפליטה החדש אשר מגדיר את המצב הקיים.

מעבר לפגיעה בבריאות הציבור סביב היתר הפליטה השערורייתי שאושר ע"י המשרד.
אישור ההיתר כפי שפורסם באתר המשרד **אינו חוקי** וחייב לעבור תיקון מהסיבות הבאות:

1. ניתנה התחייבות מפורשת במעמד השימוע הציבורי להחלת ערך ייחוס לקצבי פליטה מארובות.

2. נוסח ההיתר, בהיעדר הגבלת היקפי פליטות (ספיקה מסתית), דורס ברגל גסה את "עיקרון הבועה המתכווצת" - החלטת הממשלה 529 מחודש ספטמבר 2015 לצמצום זיהום האוויר במפרץ חיפה.

3. נוסח ההיתר, בהיעדר הגבלת היקפי פליטות (ספיקה מסתית), עומד בסתירה להחלטת ועדות תכנון מחוזית וארצית, שקבעו שיש לקבע את היקף הזיהום למצב קיים, קרי, הגבלת היקפי הזיהום לנוסח הצו האישי. שעה שהנוסח החדש לא מגביל היקפי זיהום כלל!

החלטת הממשלה 529 מציבה כיעד להפחית את זיהום האוויר במפרץ חיפה בשיעורים הבאים:

הפחתת הפליטה של המזהם בשנת 2018 ביחס לפליטתם בשנת 2014		המזהם
באחוזים	בטון לשנה	
75%	1200	גופרית דו חמצנית SO ₂
12%	300	תחמוצות חנקן NO _x
50%	180	חלקיקים נשימים עדינים PM2.5
48%	850	מזהמים אורגנים נדיפים NMVOC

יצוין כי ללא מוניטורים לניטור רציף של ספיקה מסתית לא ניתן לעקוב אחר יישום החלטת הממשלה 529, ועל כן הסרת הדרישה הזו מהיתרי הפליטה עומדת בסתירה להחלטת הממשלה – ועל כן נוסח ההיתר הקיים שהתפרסם אינו חוקי. טיעון זה עלה במעמד השימוע ולא זכה לכל התייחסות מצד המשרד.

במציאות זו כאשר המשרד להגנת הסביבה מפקיר את תחום העיסוק עליו הוא אמון, המפעלים המזהמים במפרץ חיפה עתידים להתרחב ללא כל הגבלה על היקפי הפליטות, לפי שיטת זהם כפי יכולתך. עיריית חיפה שיכלה לעצור את השערורייה, ישנה בעמידה כהרגלה, והגוף האמון על מצב האויר במפרץ חיפה, אגוד ערים חיפה להגנת הסביבה, אשר לבטח מודע להונאה ולסכנה – אינו פוצה פה ומאפשר לשערוריה לעבור בשקט הס.

רן מינרבי - מגמה ירוקה חיפה

05.02.17

